

กฎหมายคุ้มครองผู้ใหญ่ในประเทศไทย

นางสาววิไล จีวังกูร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๘

ISBN 974-564-290-8

009195

i 17380777

ADULT PROBATION LAW IN THAILAND

Miss. Wilai Jiwangkura

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย

โดย

นางสาววิไล จิรวงศ์

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส

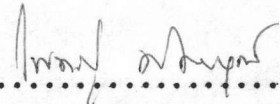

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

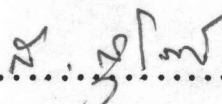
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ ชินนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

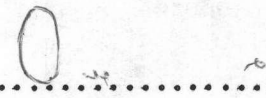
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ ดงสมบูรณ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุพจน์ สุโรจน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.....กรรมการ

(อาจารย์อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กฎหมายคุ้มครองผู้ใหญ่ในประเทศไทย
ชื่อนิสิต	นางสาววิไล จีวังกูร
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส
ภาควิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๒๗

บทคัดย่อ

ประมวลกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ใหญ่มานานแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ แต่ศาลไม่สามารถใช้ประโยชน์จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าว เพราะไม่มี หน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้ใหญ่ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ กระทรวงยุติธรรมได้รับมอบหมายให้ดำเนินการนำระบบคุ้มครองผู้ใหญ่ มาใช้ จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคุ้มครองเด็กกลางขึ้น เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการ ดำเนินงานคุ้มครองผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ และมีโครงการจะขยายงานออกไปสู่ส่วนภูมิภาคให้ตลอดทั่วประเทศในอนาคตอันใกล้ แต่จากการดำเนินงานในทางปฏิบัติ ปรากฏว่ากฎหมายที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้กระทำผิดที่บกพร่อง และไม่ เหมาะสมหลายประการอันเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้งไม่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของการคุ้มครองผู้กระทำผิด เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการสืบเสาะและพินิจ เพื่อทำรายงานก่อนศาลพิพากษาอันจัดเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญมาก และกระทบต่อ ผลสำเร็จของการคุ้มครองผู้กระทำผิดนั้น ศาลมิได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ทั้งที่เป็นบท- บัญญัติเกี่ยวกับการคัดเลือกเพื่อที่จะได้ผู้ถูกคุมความประพฤติที่เหมาะสม และตั้งใจจริงที่ จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ผลคือทำให้มีผู้ถูกคุมความประพฤติที่ไม่เหมาะสมและ ผู้ถูกคุมความประพฤติประเภทนี้จะพันการคุมความประพฤติด้วยดีน้อยกว่าพวกที่ได้ถูกคัดเลือก โดยกระบวนการสืบเสาะ นอกจากนี้ทางด้านกระบวนการสอดส่องนั้นก็เกิดข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติงาน เพราะเงื่อนไขที่ศาลจะกำหนดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามนั้น มีจำกัดเกินไปคือเพียง ๓ ข้อเท่านั้น แต่ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดแต่ละรายจำเป็นต้องช่วยเหลือแก้ไขในปัญหาที่แต่ละคนประสบอยู่ เงื่อนไขทั้ง ๓ ข้อดังกล่าวจึงไม่ สามารถที่จะครอบคลุมไปได้ถึง

การดำเนินการค้นคว้าในเรื่องนี้ได้ทำโดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติ รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้เชี่ยวชาญ ในที่สุดสามารถสรุปได้ว่าการคุมประพฤติเป็นวิธีการที่มีความสำคัญ และก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านตัวผู้กระทำผิดและสังคม แต่สมควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเปลี่ยนแปลงหลักการในการสั่งสืบเสาะและพินิจใหม่ และขยายขอบเขตของเงื่อนไขคุมความประพฤติให้กว้างยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานคุมประพฤติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวอาจเป็นที่มาของกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุมประพฤติที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในอนาคต

Thesis Title Adult Probation Law in Thailand
Name Miss. Wilai Jiwangkura
Thesis Advisor Associate Professor Viraphong Boonyobhas
Department Law
Academic Year 1984

ABSTRACT

Article 56 of the Thai Penal Code of 1956 empowers the Courts to exercise their discretion in applying probation as a part of the suspended sentence. More than twenty years since such provision has come into force the courts never made use of probation simply because of lack of budget and qualified personnel to be appointed as probation officers. Finally, in 1976 the government agreed to provide probation services for adult offenders and appointed the Ministry of Justice the authority to set up and organize the Central Probation Office. According to the government's policy, probation system will be extended to all provinces throughout the country in the near future.

From the practical aspect, it appears that the law establishing probationary criterions not only has some defects which invent obstacles in working operation but also is inappropriate with the objectives of probation. Though the provisions concerning presentence investigation provide an important step for the selection of appropriate probationers by which the successful

outcome in probation is affected, but the court has still not derived most benefits from using this measure. Therefore, The number of inappropriate probationers who slip out from the utilization of presentence investigation process are inclined to get successful completion of probation lesser than those selected through presentence investigation process. Besides, the supervision process is confined with insufficient and inflexible 3 conditions for probation which are imposed by the court and this limitation on supervision has affected in the methods for rehabilitation and treatment of probationers.

Research in this issue is conducted by collecting of data concerning probation including interviewing one ad hoc expert. It could be theoretically concluded that probation is a significant measure which brings about benefits both to offenders and society but it is deserved to amend the legislation by changing criterions on which the court will issue orders for presentence investigation as well as expanding the boundary of probationary conditions in order to facilitate more efficiency of work. Thus, the avenue of this legal amendment may lead to the better and complete probationary statute in future.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้

ทางด้านข้อมูลและข้อคิดต่าง ๆ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ สุพจน์ สุโรจน์ และรองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส ซึ่งบุคคลทั้งสองนี้ได้ให้กำลังใจตลอดจนให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนเสมอมา นับเป็นพระคุณต่อผู้เขียนอย่างยิ่ง ในด้านหลักเกณฑ์เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายผู้เขียนยังได้รับข้ออธิบายจากท่านสุรศักดิ์ กิตติพงษ์พัฒนา ท่านชาติชาย วัชรวิบูลย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านไสลเกษ วัฒนพันธุ์ ยังได้กรุณาให้หยิบยืมเอกสารต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้เขียนได้ใช้เป็นหลักสำคัญในการเขียนวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณสถาบัน United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders (UNAFEI) คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของสถาบัน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับระบบคุมประพฤติทั้งของญี่ปุ่นและประเทศอื่น ๆ อีกทั้งยังเชื้อเพื่อให้ถ่ายเอกสารเป็นจำนวนมากโดยไม่คิดมูลค่า บุคคลที่ผู้เขียนจำต้องระบุถึงโดยเฉพาะเจาะจงคือ Professor Kato Hidetsugu และ Professor Hagiwara Yasuo ที่ไม่เพียงแต่ให้ความช่วยเหลือในการค้นหาเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ แต่ยังให้คำแนะนำ อธิบายและแปลข้อความจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอังกฤษ ผู้เขียนรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณอย่างยิ่งในความกรุณาดังกล่าว

ขอขอบคุณสำนักงานคุมประพฤติโตเกียว และสำนักงานคุมประพฤติโตเกียว สาขา Hachioji ที่ให้ข้อมูลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เกี่ยวกับการดำเนินงานคุมประพฤติใน

ประเทศญี่ปุ่น ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยโซกะ Professor Kasiwagi Tiaki ซึ่งเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียนในการค้นคว้าเรื่องระบบคอมพิวเตอร์ของญี่ปุ่น ตลอดจนคณาจารย์
และเจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนในระหว่างที่อยู่ในประเทศญี่ปุ่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฌ

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์	๒
ขอบเขตของวิทยานิพนธ์	๓
วิธีการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่จะได้รับจากวิทยานิพนธ์	๓
๒. การลงโทษทางอาญา	๕
การลงโทษในสมัยโบราณ	๖
แนวความคิดของสำนักคลาสสิก	๗
แนวความคิดของสำนักนีโอคลาสสิก	๘
แนวความคิดของสำนักพอสลิทซ์	๑๐
การลงโทษทางอาญาในปัจจุบัน	๑๒
การคุมประพฤติกับการแก้ไขฟื้นฟู	๑๔
๓. ที่มาและพัฒนาการของการคุมประพฤติ	๑๗
ที่มาของการคุมประพฤติ	๑๗
พัฒนาการของการคุมประพฤติ	๒๔

	หน้า
บทที่ ๔. หลักการคุมประพฤติ	๔๑
ความหมายของการคุมประพฤติ	๔๑
แนวความคิดของการคุมประพฤติ	๔๖
วัตถุประสงค์ของการคุมประพฤติ	๕๐
ทฤษฎีการคุมประพฤติ	๕๒
โครงสร้างทางกฎหมายของการคุมประพฤติ	๕๒
โครงสร้างงานของการคุมประพฤติ	๕๔
รูปแบบการคุมประพฤติตามกระบวนการทางกฎหมาย	๕๗
กระบวนการคุมประพฤติ	๖๒
ก. กระบวนการคัดเลือกผู้ถูกคุมความประพฤติ ...	๖๔
ข. กระบวนการควบคุมสอดส่อง	๗๓
เงื่อนไขในการคุมความประพฤติ	๘๕
ก. ประเภทของเงื่อนไข	๘๖
ข. ผู้กำหนดเงื่อนไข	๙๔
ค. การฝ่าฝืนเงื่อนไข	๙๔
ง. ตัวอย่างเงื่อนไขคุมความประพฤติ	๙๖
การเพิกถอน	๑๐๐
๕ ระบบงานคุมประพฤติผู้ใหญ่ในประเทศไทย	๑๐๓
ประวัติความเป็นมาของการคุมประพฤติผู้ใหญ่	๑๐๓
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๑๐
การแบ่งส่วนราชการ	๑๑๐
การจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติในส่วนภูมิภาค	๑๑๗
อัตราค่าจ้าง	๑๒๐
กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานคุมประพฤติ	๑๒๐
แบบฟอร์มที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	๑๒๑
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๑๒๔

บทที่ ๖.	หลักเกณฑ์กฎหมายคุ้มครองประพจน์ผู้ใหญ่ในประเทศไทย	๑๓๔
	หลักเกณฑ์การคุ้มครองประพจน์	๑๓๔
	หลักเกณฑ์การสืบเสาะและพินิจ	๑๔๓
	หลักเกณฑ์การควบคุมและสอดส่อง	๑๖๑
๗.	การคุ้มครองประพจน์ผู้ใหญ่ในประเทศไทย	๑๗๓
	ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองประพจน์ของผู้ใหญ่	๑๗๓
	กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองประพจน์ผู้ใหญ่ ..	๑๗๕
	หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองประพจน์ผู้ใหญ่ ..	๑๗๗
	การดำเนินงานคุ้มครองประพจน์ผู้ใหญ่	๑๘๑
	ก. กระบวนการในศาล	๑๘๑
	ข. กระบวนการชั้นสำนักงานคุ้มครองประพจน์	๑๘๑
	การสิ้นสุดการคุ้มครองประพจน์	๒๐๒
๘.	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	๒๑๔
	ข้อสรุป	๒๑๔
	ข้อเสนอแนะ	๒๒๒
บรรณานุกรม		๒๒๘
ภาคผนวก		๒๓๗
ประวัติผู้เขียน		๒๗๐

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	สถิติคดีอาญาเฉลี่ย ๓ ปี นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๒๔ ๑๔๑
ตารางที่ ๒	คดีที่ศาลมีคำสั่งให้สำนักงานคุมประพฤติกลางสืบเสาะและพินิจ ปี พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๒๗ ๑๕๐
ตารางที่ ๓	คดีที่ศาลพิพากษาให้สำนักงานคุมประพฤติกลางคุมความประพฤติ ผู้กระทำความผิด ปี พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๒๗ ๑๕๑
ตารางที่ ๔	ผลการคุมความประพฤติในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ๑๕๔
ตารางที่ ๕	ผลการคุมความประพฤติในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ๑๕๖
ตารางที่ ๖	ผลการคุมความประพฤติในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ๑๕๘
ตารางที่ ๗	สถิติแสดงเพศและอายุของผู้ถูกคุมความประพฤติในญี่ปุ่น ๑๘๗
ตารางที่ ๘	สถิติแสดงระยะเวลาในการควบคุมสอดส่องในญี่ปุ่น ๑๘๘
ตารางที่ ๙	สถิติแสดงจำนวนคดีที่ศาลสั่ง รอการลงโทษและสั่งคุมความประพฤติ ในญี่ปุ่น ๑๙๐
ตารางที่ ๑๐	สถิติแสดงการช่วยเหลือระหว่างถูกคุมความประพฤติ ๑๙๕
ตารางที่ ๑๑	สถิติการสิ้นสุดการคุมประพฤติ ๒๐๒
ตารางที่ ๑๒	สถิติแสดงจำนวนผู้รับการปล่อยก่อนครบกำหนด ๒๐๔
ตารางที่ ๑๓	สถิติแสดงจำนวนผู้ถูก เพิกถอนการคุม ความประพฤติ ๒๑๑